

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. marca 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. Č. - Agrochemix, B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. P., B., ktorou namietal porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 20 ods. 1 a z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. M Obdo V 2/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. Č. – Agrochemix o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním zo 16. februára 2004 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. februára 2004, označeným ako „Ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“ Ing. P. Č. - Agrochemix, B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátkou JUDr. J. P., B., namieta porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 20 ods. 1 a z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. M Obdo V 2/2003

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 2/2003 z 19. novembra 2003. Žiada tiež, aby ústavný súd rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal žalobu proti spoločnosti Istrochem, a. s., Bratislava (ďalej len „žalovaný“) o náhradu škody spôsobenej porušením záväzku uzavrieť zmluvu. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 60 Cb 69/97-127 z 22. decembra 1999 bolo žalobe vyhovieť a žalovaný bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi 1 791 108 Sk a náhradu trov konania. Na základe odvolania žalovaného rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Obo 103/2000-140 z 8. novembra 2001 bol rozsudok krajského súdu zmenený tak, že sa žaloba zamietla. Podľa názoru najvyššieho súdu dohoda o uzatvorení budúcej spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným je obsahovo nedostatočná a jej obsah by nemohol určiť ani súd. V dohode chýbali niektoré podstatné náležitosti budúcej zmluvy. Na základe podnetu sťažovateľa generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal proti odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu mimoriadne dovolanie. Zdôvodnil ho nesprávnym právnym posúdením veci v odvolacom konaní, keďže ustanovenie § 289 ods. 1 Obchodného zákonníka stanovuje odlišné podstatné náležitosti dohody o budúcej zmluve ako § 50a Občianskeho zákonníka. Podľa názoru generálneho prokurátora odvolací súd posunul vec do občiansko-právnej roviny, keď trval na podstatných náležitostiach vyplývajúcich z občianskeho práva, ktoré obchodné právo nevyžaduje. Napokon, podľa generálneho prokurátora bolo vecou voľby sťažovateľa, či bude po žalovanom požadovať na súde uzavretie spoločenskej zmluvy alebo náhradu škody, ktorá nesplnením povinnosti uzavrieť zmluvu vznikla. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 2/2003 z 19. novembra 2003 bolo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuté, pričom dovolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v rozsudku odvolacieho súdu. Rozsudok dovolacieho súdu bol sťažovateľovi doručený 20. decembra 2003.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 2/2003 z 19. novembra 2003 došlo k porušeniu práva sťažovateľa na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ pritom argumentuje, že uzavretím dohody o budúcej spoločenskej zmluve žalovaný prenechal na výber sťažovateľa, či bude žalovať o určenie obsahu spoločenskej zmluvy alebo priamo o náhradu škody. Najvyšší súd túto zákonnú možnosť voľby sťažovateľa vôbec nerešpektoval, lebo sa zaoberal zisťovaním, resp. určovaním obsahu dohody o budúcej spoločenskej zmluve, a keď dospel k záveru o tom, že obsah budúcej spoločenskej zmluvy nie je možné ohľadom jej všetkých podstatných náležitostí určiť, nárokom na náhradu škody sa už ani nezaoberal. Pritom v skutočnosti dohoda o budúcej spoločenskej zmluve mala všetky náležitosti vyžadované Obchodným zákonníkom. To znamená, že bolo povinnosťou žalovaného rokovať o uzavretí spoločenskej zmluvy, pričom k tomu nedošlo výlučne zavinením žalovaného, ktorý nereagoval na výzvy a uzavretie spoločenskej zmluvy zmaril. V konečnom dôsledku spôsobil tým sťažovateľovi škodu uplatňovanú v žalobe. Týmito skutočnosťami sa najvyšší súd nezaoberal, hoci sťažovateľ mal právo vybrať si medzi žalobou o určenie obsahu budúcej spoločenskej zmluvy a žalobou o náhradu škody. Najvyšší súd túto voľbu nerešpektoval. Tým porušil tak čl. 20 ods. 1, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. M Obdo V 2/2003 z 19. novembra 2003 vyplýva, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora proti rozsudku najvyššieho súdu č. k. 7 Obo 103/2000-140 z 8. novembra 2001 bolo zamietnuté, pričom náhrada trov dovolacieho konania nebola účastníkom priznaná. Podľa názoru najvyššieho súdu námietky uvedené v mimoriadnom dovolaní nie sú dôvodné. Popri procesných námietkach (ktoré sťažovateľ v sťažnosti nenamieta) neobstojí ani námietka nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Najvyšší súd poukazuje na náležitosti spoločenskej zmluvy vyplývajúce z ustanovenia § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka a dospieva k záveru, že sťažovateľ a žalovaný uzavreli dohodu o budúcej zmluve v zmysle § 289 a nasl. Obchodného zákonníka v súvislosti s § 105 a nasl. Obchodného zákonníka. Z toho vyplýva, že platnosť dohody je potrebné posudzovať podľa týchto ustanovení. Napriek tomu však

účastníci dohody o uzavretí budúcej spoločenskej zmluvy (pactum de contrahendo) žiadnym spôsobom nešpecifikovali podstatné náležitosti spoločenskej zmluvy vyplývajúce z ustanovenia § 110 ods. 1 Obchodného zákonníka, hoci ide o náležitosti, ktoré nemôže nahradiť súd podľa ustanovenia § 290 ods. 2 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 161 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru najvyššieho súdu v dohode o uzavretí budúcej spoločenskej zmluvy nie je dostatočne určitým spôsobom vymedzený celý rad náležitostí, hoci sú natoľko špecifické a individuálne, že na ich určenie je bezpodmienečne nutná zhodná vôľa zmluvných strán. Tento nedostatok konsenzu súd nemôže účastníkom nariadiť a chýbajúce skutočnosti nemôže ani kvalifikovane posúdiť.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Podstatou námietok sťažovateľa je odlišné právne posúdenie veci najvyšším súdom oproti právnomu názoru, ktoré zastáva sťažovateľ a ktorý si osvojil aj generálny prokurátor v podanom mimoriadnom dovolaní. Túto skutočnosť vníma sťažovateľ ako porušenie práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čo v konečnom dôsledku má zároveň znamenať aj porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže sťažovateľom uplatnený nárok v konaní pred všeobecnými súdmi je majetkovej povahy.

Podľa názoru ústavného súdu právo na spravodlivý súdny proces neznamená nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ

tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02).

Napadnutým rozhodnutím najvyšší súd očividne nemohol zasiahnuť do vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2004